

NAGYKŐRÖS és VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykőrösi Gazdasági Egyesület” hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykőrös, IV. ker., Deák-tér 31. Telefon szám: 78. Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.</p>	<p>Főszerkesztő: Magyar Kázmér. Felölős szerkesztő és laptulajdonos: D. Tóth Ferenc.</p>	<p>Előfizetési árak: HELYBEN: Egész évre 12 K, 1/2 évre 6 K, 1/4 évre 3 K VIDEKEN: Egész évre 14 K, 1/2 évre 7 K, 1/4 évre 3-50 K. Egyes szám ára vasárnap 14. hétköznap 6 fill Nyilttér soronkint 80 fillér.</p>
--	--	--

Élelmezési diktatura.

Mind több és többfelől, mind komolyabban hangzik fel az a kívánság, hogy a kormánynak felelős és megfelelő személy kezébe kellene lenni a közlelmezés ügyét. A német minta, az élelmezési diktatura után vágyódunk már Magyarországon, mert látjuk azt, hogy a közlelmezés ügye ma még számtalan fórumon megy keresztül és így a rendelkezések igen gyakran elkésve érkeznek és sokszor nem is egészen célirányosak.

A berlini élelmezési diktatura, amely a kormány egyik legexponáltabb, de egyszersmind legszükségesebb szerve Németországban, kezében tartja a közlelmezés összes ügyeit, van áttekintése az ország termeléséről, készletéről és így mindig a legéleszérűbben intézkedhetik, tudván mindent annak idején, és annak rendjében eintézni.

Ahogy a harcateren egy kézben összpontosítanak mindent, úgy kell a hinterlandban is mindent összpontosítani a legnagyobb harcaterén, a közlelmezés harcaterén. Az élelmezési diktatura kifejezése ridegen hat, kissé meg is rémit, de szükség van rá, és a ha-

boru szüksége minden egyéb szükség-nél jobban bont törvényt. Bizonyos, hogy az élelmezési diktatura még nem old meg mindent, még az maga nem az üdvösség, de már bizonyosan lépés, haladás a javulás felé.

Nem azt állítjuk mi, hogy az élelmezés mai ellátásában talán hanyagság, vagy hozzá nem értés, esetleg osztályérdek okozná a hibákat, szó sincs erről. Tisztán a kormány és az államhatóságok bürokratikus berendezése teszi lehetetlenné, hogy a rendeletek idején jelenjenek meg, hogy a rendeletek a legapróbb pontig helyesek, gyakorlatiak legyenek és hogy a rendeletek elérjék a kívánt hatást. Egy-egy rendelkezésnek igen sokszor számtalan retortán, több miniszterium osztályain kell keresztül mennie és a legnagyobb sietség mellett is igen gyakran elkésik. Ez természetes is, mert a közlelmezés terén a legtöbb esetben sürgős segítségre is van szükség, ezt a sürgős segítséget pedig három — esetleg különböző felfogásu — miniszteriumon keresztül lehetetlen megadni.

Az élelmezési diktaturának azonban csakis úgy volna értelme, ha az nem irodai intézmény, hanem gyakor-

lati hivatal volna. Ahol nem papíron következtetnek valamire valamiről, hanem ahol tényleg a gyakorlati élet jelenségeit figyelik, ahol a gyakorlati élet pillanatnyi változásai és lehetőségei teremtik meg és váltják ki a megfelelő intézkedéseket.

Meg vagyunk győződve róla, hogy a kormány fog találni alkalmas embert e hivatal élére. Igaz azután, hogy annak valóban alkalmas embernek kell lennie. Hadvezéri feladat áll előtte és ezt a hadvezéri feladatot vas energiával kell megoldani. Az élelmezési diktaturának különben is csak úgy lehet gyakorlati eredménye és haszna, ha meglehetősen kiterjedt hatáskört adnak a diktatura birtokosának kezébe. Nem tisztán a parádicsom árának maximalása és különböző rekiválások tartoznak az ő hatáskörébe, hanem legyen beleszólása, sőt bizonyos határon belül intézkedési joga kivétel, bevétel és egyéb kérdésekben is. Hogy csak egy esetet említsünk, Magyarországon a burgonyatermés elegendő volna az ország lakosságának ellátására, de meg van engedve a kivétel nemcsak Ausztriába, hanem Németországba is és így burgonyatermelésünk nem lesz

TÁRCA.

A havasi rózsá.

— Elbeszélés. —

Irtá: Dán Emil.

Kedves kicsi fészék az ott lent a völgyben. Olyan nyílt, mosolygó, fehér házikó, a békeség, szeretet és megelégedés igazi tanyája.

Egyik oldalán vígan kerepel a patakmalom, melyet egy távolabbi jegestől táplált forrás hús árja hajt. Vize tiszta és üde, mint a havasi levegő... Csiling... csiling... csendül kedvesen közbe a hegytetőn ugrádozó kecskek parányi csengetyűje.

Vígan vannak ott nagyon, abban a magas selyemfű-erdőben, mely olyannak látszik a völgyi mezőről, mintha valami rengeteg, zöld szőnyeg terítettek volna a hegyek oldalára.

Köröskörül sötétzöld a tájkép, de azért vakítóan fényes, mikor rásüt a nap.

Alkonyul. Hegyek aljában jóval hamarabb van este. Az ormokon még aranybitorát ragyogtatja a déleleti napsugár, lent már meglebbenti szárnyait lomha éjmadár-

ként a fakó szürkület. Vígan zakatol a kis malom. Van munkája mindig Mátyás mesternek.

A frissiben örölt liszt pompás, meleg illata jó messzire elszáll és olyan barátságosan köszönti, szinte hívogatja a közeledő idegent.

Ma hamarabb végét vetik a munkának. Mátyás mester leereszti a zsípelt, a kereket megállítja.

— Ma nem örömtünk tovább! A munka elpihen. Kilép az öreg, követi egy szelidképű fiatal legény, hátul marad Pista inas, ki bezárja éjszakára a malomház ajtaját.

Fehérek mind a lisztportól, vidámak, elégedettek a munka után.

Lassu léptekkel ballagnak a ház tulsó feléhez, hol az ablakban piros, fehér és égszínkék virágok nyílnak.

Mielőtt belépnek a házba, találnak valami megbeszélni valót, tempósan körülnézgetve a homályba burkolozó tájon. Felfohászódik az öreg mester, hátat adva Istennek a jó időjárásért, meg hogy ad mindig elegendő munkát...

Igy szokták rendszeren.

Azután rendre belükerülnek. Egyszerű

és tiszta belül minden. Az asztal körül egy életteli, kedves arcú fiatal leány sűrű-förög. Nagyon a kezére esik neki minden. Orcaja azért oly csattanó piros, mert éppen a tüzhely mellől jön. Szép fehér háziszóttés-abroszt terít az asztalra, virágot is tesz rá és feltalálja a párolgó estebédet.

— Épen jókor jönnek! Már menni akartam atyámuramért és érte Gyuri...

— Itt vagyunk Juliskám. Hej! Tudom azt főzted most, ami legkedvesebb ételle jó atyáknk urunknak... mert hisz ez ugyis utolsó főzésed, mint atyád leányáé...

— Istenem! Hát ezután már én nem leszek az atyám leánya többet?

— Dehogyn is nem! Hanem holnaputántól kezdde már mégis úgy főzöl, mint az én édes kis feleségem.

Nagyon istefelő ember volt az öreg Mátyás mester. Mig a gyerekek egymással enyelegtek, ő csöndes áhiattal magába mélyedt. Mielőtt evéshez fogna, leveszi fejéről sipkáját, elsimitja ritkuló ősz haját, imádságra összekulcsolt kezeire nyugtatja fejét és könyökre bocsátott karral az asztal fölélt buzgón imádkozik.

(Folyt. köv.)

Ára vasárnap: 14 fillér, hétköznap: 6 fillér.

elég a mi szükségleteink fedezésére. Az ilyen esetekben is jogának kell lenni az élelmezési diktátornak arra, hogy konkrét intézkedést tegyen, amely intézkedéseiben és egyáltalában minden működésében a legtisztább közös nemzeti érdek kell, hogy vezesse. Az élelmezési diktatura talán első pillantásra fenyegetőnek látszik, de meg vagyunk győződve róla, hogy az egész ország hálás lesz a kormánynak, ha felállítja ezt az intézményt.

Őszi levél.

1916. szeptember végén.

Szép lassan megnyultak az éjszakák, rövidre, hűvösrre fordultak a napok s mire e sorokat olvasod, édes barátom, már be is köszöntött a téli időszámítás: a nagy idő keze megállt az éjjeli zökkenőn s halva percnyi álmélkodás után megint tovább ló dult ezen a véres, könyes, buvirágos országúton az ideai esztendőnek. . . . Igazán, alig vettük észre, vagy legalább is alig számoltunk rá: milyen vitával, az újság ingerével, izgalmaival vártuk május madárdalos hajnalán a nyári időszámítás bekövetkezését, olyan közönnnyel, fásult egykedvűséggel néztük a télnek szürke közelgését. Elszállt az ígértes, búbajos kikelet, elröp-pentek a nyár munkái izzó, viharos és forró líhegő napjai, aranyos, édes őszi verőfény bágyadt mosolygása szelíden omlik ránk. . . . már az elmulás játszi nap-sugára simogat bennünket s mi a közölgő tél kéréllhetetlen bizonyosságától meg-meg borzongva, egykedvű mélabuval fogadjuk az óra siető kongását: egy, még egy koppánás s aztán megint itt van a nagy aom, a fehér dermedés, a lagyos némaság kódós éjszakaja, immar a harmadik háborus tél. . . . (Bizony már háromszor hullottak le a hervadt levelek a fáról s a fiaink még sincsenek itthon! — nem is lesznek igen sokan közülök sohasem. . . . Mondta-e, nem-e a hatalmas császár valaha e jellegzetes ígétet?! . . . — mindenesetre emlékezetes jelképei maradnak a mulandóságnak, a jövőndő bizonytalanságának s a Sors, a nagy, kéréllhetetlen végzet erejének a gyarló emberi értelem felett, még ha császári is az!)

És most kívánod, hogy írjak az elmúlt nyárról — bizony, nagy kívánság. Nem azért, mert hogy nehéz írni arról, amik nem történtek; hanem még nehezebb nem írni arról, ami volt, de amiről — hallgatni muszáj. Hiszen igaz, hogy nem sok történet nálunk ezen a nehéz vajudástól lázas nyáron — ónos álomban kábuitan szendergő, kis sziget voltunk az idén is a nagy égen-gés közepette; de mégis történt valami, — valami nagy beleidegződése egy mind ellenállhatatlanabb vágyakozásnak ernyedt agyunkba, valami várva várt, kínos tépelődések közt sürgetve óhajtott sejtélem mind határozottabb alakba vésődése; egy — milliókat mind hevesebb vággyal átkaroló — általános gondolatnak tompa bár, mégis erős saigása, végig az egész nyáron, átszállva minden szíven, megfogva minden elmét, magával ragadva minden akaratot, egy könnyebbülést, véres irtózatok lidércnyomása után ébredést jelentő, parancsoló óhaj kifejeződése:

legyen vége!

Sárgán omlott az arany kalász a kasza suhanására s míg terhes feje zizegve dől

rakásba, az özvegyen maradt gazdasszony gondterhelten morzsolgatta az aszott, félig üres toklászt, a fele termés tépett szalmáját s — könyharmatos, siró sóhajjal a távolba nézett az után, akinek acélos karja helyett idegen rab keze vágta a rendet s tán idegen száj eszi a kalangya kenyéret.

Dörömböltek a cséplőgépek s míg a rosta zakatolva csurgatta le a vékonyka eresztést, a gépész megszkótt valamivel jegyezte be a mázsák számait, — aggódo szorongás fogta meg az édes anyák szívét: mit adjanak az éhes ajkának, a kinyújtott, apró kezébe mit ejtsenek a karéj helyett, ha kevésnek bizonyul, ha elfogy az engedélyezett gabona?!

Járta a családfő a poros piacot s kínálta a hatszoros pénzt a termésért, az életért, a csűr, a pájta, a verem tápláló béléscéit, a szemért, a csőért, a rakásért s — a rideg visszautasítástól lángoló hévvel morzsolta átkait a leghítványabb önzésre, a legembertelenebb, bántó érdekre, az élet-halálha-c viharában oly nyomorultan hangzó zenéjére a pénznek.

Sétáltak a lányok, mint himes, piper pávák báji virágos, illatterhes kertben. Labuk gyönyörű, fehér csizmacskákba bujtatva, fejükön a legdrágább structollas kalap, csupa selyem, csupa prém az őzike termeten, kacagó, nyiló élet pompázó színei gazdagon, szégyényen! . . . — s a harcmzők fáradtan, üdüllő bajnoka remülve nézte a divat, a hiuság, a pazar szeszély káprázatos játékát, mely gögöns szikrázik virágon, fűrtön, lombon, ezer bohókás alkotásán a duskáló képezetnek, mely vakon suhan el a lövészárkok borzalmait, süketen milliók halálhörgése felett, mely nem tudja, vagy ami még rosszabb: nem akarja átérteni, hogy világot marcangoló, rettenetes öldöklés folyik, — neki nincs háboru, csak élet ígéréte, szerelmes, virágos nyár.

A végső erőfeszítés csodás nekilendülésével vetette elébe magát e száz sebből vérző nemzet a vad óriásnak s az ezerkaru, ezerfejű szörnyet megint csak felfogta, guzsba kötötte hős lelkének ősi erejével s már-már fellelegzett az eget-földet réző világtusa szüntén, — amikor orvul hátába döfte áruló törét az aljas szomszéd s egó falvak messze világló fényében, csillagfényes nyárujtóitai éjjeleken egy szál ruhában, koldussá téve, riadtan indultak a nyomor útjának a hontalanná tett menekülők.

. . . Szép lassan eljött az ősz. A kalász megérett. A mező le van tarolva. A falevél hullong. Sok, szép remény el hervadva a földön hever. Megfogadjuk kezünkben a kicsinyke karéjt, végig siklik fáradt gondolatunk az önzés és hiuság sivár mezején, elmerengve hallgatjuk a hontalanok siró panaszeit, sűrű keserveit. Emlékeztünk végig száll a nyáron, előre tekint a télbe, de új képeket nem keres. Új tárgyakon lendületet venni nem kíván. Mert nélkülözésen, keserűségen, szenvedéseken és nemes haragon felül — mindazokon fölül, mik szívünket előntik s szent hevületre, lángolásra gyújthatják — egy ellenállhatatlan, egy parancsoló vágy, egy mind erősebb sejtélem, mind izzóbb óhaj tölti be egész valónkat, mely kér, könyörög, követel és kiáltja:

legyen vége!

Ez édes barátom, az ideai nyár története.

A különleges postai szolgáltatatok új díjszabása.

Kapcsolatban a postai tarifa új rendezésével a posta különleges szolgáltatásaiért október hó 1-től kezdődő érvénnyel a díjak a következőleg állapítottak meg:

Fiók és raktárbérlet. A közönséges és ajánlott levélpostai küldemények részére fentartott fiók bérélséért, kincstári és nem kincstári postahivataloknál egyaránt: ott, ahol zárható fiók nem áll a bérlet rendelkezésére, havi 2 korona, ahol zárható amerikai rendszerű fiókban gyűjtene ilyen küldeményeket, havi 3 korona. Postautalvány és postatakarékpénztári fizetési utalványfiók bérélséért a postautalványkifizető postahivatalok székhelyén: Budapestben havi 5 korona, vidéken havi 3 korona. Csomag raktár bérélséért csomagkézbesítő postahivatalok székhelyén: Budapestben havi 10 korona, vidéken havi 5 korona. Ha a fél a csomagkézbesítő postahivatalnál utalványai részére is kíván fiókot, ezért az 5 vagy 3 korona díjat ezen kívül kell fizetnie. Utalványkifizető és csomagkézbesítő kincstári hivatalok kivételével, minden más hivatalnál a fél postautalványaira, csomagjaira, valamint értekleveleire vonatkozó értesítések (szállítólevél stb.) a fiókberés fennállása esetében a fiókban helyeztetnek el, ha csak a fél ezzel ellenkező intézkedést nem tesz. Az érteklevelek és csomagok után az értesítési díj szedendő, ha ilyen egyébként esedékes.

Vámközvetítés. Vámkülföldről érkező csomag és értékdoboz után: vámközvetítésért darabonként 25 fill., ha a címzett maga vámoltatja meg küldeményét, vám elé állításért darabonként 10 fill. E díjak ezemul minden egyes csomag és értékdoboz után (colis posta után is) teljes összegben szedtetnek a kézbesítési, illetve értesítési díjon felül. Levélpostai küldemények megvámolásért darabonként 10 fill. Vámközvetítő postahivatal székhelyén az a fél, aki az elvámolás közvetítést magának tartja fenn, ezemul e kívánság nyilvántartásért darabonként 10 filleren felül, naptári évre fizet 5 koronát.

Meghatalmazások. Magánfelek által adott postai meghatalmazások nyilvántartásért: ha a meghatalmazás csak egy esetre vagy 14 napot meg nem haladó időre szól, meghatalmazásonként 25 fill. Ha a meghatalmazás 14 napot meghaladó időre szól, naptári évenként 1 korona. A külön kikötéseket tartalmazó meghatalmazásokért szedett díjak változatlanok maradnak.

Visszajelentések. Kézbesíthetetlen küldeménynek a felvevő postahivatalhoz való visszajelentéséért 25 fill.

Utánvételi, megbízási utalvány díja: A beszédelt levélpostai utánvétel, valamint postai megbízás összegének és csomag utánvételek belföldre való elküldése esetében használt utalványürlapért darabonként 2 fill.

Kifizetési felhatalmazás. A címzett kezei közt, vagy terti postautalványnál a feladónál elveszett, megcsmmisült, vagy megsérült egy postautalvány pótlására szolgáló kifizetési felhatalmazás kiállításáért 25 f.

Vámkísérőjegy. Vámkísérőjeggyel külföldre feladott csomag előjegyzéséért csomagonként 50 fill.

Levélgyűjtőszekrény utján feladott ajánlott levél. Levélgyűjtőszekrény utján feladott

ajánlott levél feladási igazolványának kiállításáért egyenként 10 fill.

Visszavétel, címváltozás, stb. Postai küldemények visszavételét, címüknek megváltoztatását, az utánvételi összeg elengedését vagy leszállítását vagy postai megbízási jegyzék megváltoztatását célzó rendelkezésért az egyszerű (20 gr-on aluli) ajánlott levél díja, távirati ily rendelkezés esetében a távirat díja. Az elveszett feladó venyét pótló értesítést 1 koronás pénzügyi bélyeggel ellátott beadványban kell kérni. Ha ennek tárgyalása során a küldeményre vonatkozó tudakozvány kiállítása és nyomozás válik szükségessé, postai díj fejében 25 fillér jár.

Fekbér. A postahivatal raktárában heverő csomagokért megállapított fekbér változatlan marad.

Színház.

(14) *Kedden* este újra színmű került sorra, Bartha Lajosnak a „*Szeretem*” című munkája. A mű határozottan ügyesen van ellesve az életből s komikus jelenetei állandóan derűltségben tartották a közönséget. Hogy a darabnak a megoldása nem egészen kielégítő, sőt az utolsó felvonásban sok lélektani lehetetlenség rontja értékét, — az egészség kedvéért szívesen elnézhetjük.

A munka minden hatását kifejezésre hozták azonban, sőt fokozták művészeink. Nagyobb lélegzetű szerepe tulajdonképpen csak a három nőszereplőnek és *Stellának* volt. A szerepek elosztása a lehető legjobban történt. *Huzella Irén* igazán remekelt a mindénáron férjzenit akaró vén lány szerepében; megérdemelte a kapott tapsokat. *Spóhner Ilona* hű maradt eddigi sikereihez. *Fekete Rózsáról* is csak a dicséret hangján szólhatunk. *Stella* is fényesen megfelelt meg lehetős nehéz feladatának s elejétől végig otthon érezte magát szerepében; különben is nagyon jól illett egyéniségéhez szerepe. *Pallós* újra egy csoportot hódított meg a közönségből könnyekig kacagató, nagyszerű játékkal.

Szedán Martos „Aranyvirág” c. operette-jét mutatták be művészeink igazán sovány látogatottság mellett. A darab a gyöngébbek rendjéből való s az est sikerét bátran színészeink érdemére írhatjuk. *Turcsányi Olga „Aranyvirág”* szerepében minden elismerésre rászolgált. *Csáky* mintha kedvetlen lett volna. *Stella* dicsérendő hűséggel adta a züllött, pénzsűrés lengyel mágnás szerepét. *Gonda Maca* kihasználta szerepét s csak megerősítette jó hírnevét.

Ügylászik már valóban megunták az operetteket a kőrösi mipártolók is s nagyon helyesen tenné a társulat, ha gyéribben hozná a zenés-táncos darabokat, inkább a színműveket, esetleg a drámát venné gyakrabban programba.

Csütörtökön Földes Imre nagy port vert darabját „*Grün Lilit*” néztük meg Mariházy M. felléptével. A fővárosi Ghetto társadalmi életéből kikapott kép nagyon találó s ügyesen ismerteti ama társadalom belső, erkölcsi életét. Határozottan tehetséges munka, rettentően sok botlásal. Annakidején igen sokat foglalkoztak vele a pesti lapok s kiki megtette rá megjegyzését s kinyilvánította kifogásait. Mi nem merülünk bele bírálataba, mert annak sok idő s még több papíros kéne, amit Grün Lili bizony nem érdemel meg.

Hogy az az ima, amit Lili elmond s melyben az Istennek minden késedelem nélkül, a biztosság kedvéért egyszerre megüzeni a címét is (Szélvész-utca 42. III. em. 18. ajtó.) — hogy az egy kicsit sok a humorból, mert ha nem is vallásos, nem is isten hívő mindenki, azért nem volna szabad a többség előtt még szent érzelmekek olyan csufos gunyt üzni. Hogy a zsidók kifogásolják, hogy a szereplőkre erőszakolt jargone beszédmodor már a mult-é, hogy ma már a vigécek is Arany János stílusában beszélnek, — lehet hogy azt hiszik, igazuk van; — lehetne róla beszélni. Hogy ha már a házasság közvetítőt szerepeltetjük is, talán a sikkasztó testvért mégse kellene drámai hőssé koszoruzni. . . . No meg hogy a nyelv meglehetősen fővárosi ízű . . . stb. stb.”

A színrehozatal azonban fényesen sikerült. Szalóki, Stella, Pallós egyformán rászolgáltak a közönség elismerésére. Fodor Szereána már ismert kiváló komika, Fekete Rózi, Lili megszemélyesítője igazán bájos jelenség volt. *Mariházy* ismeretes már tehetségével, de az az egy bizonyos, hogy ennyire talentumához illő szerepet nem igen látunk tőle. A flegmatikus agglégény, züllött, de mégis á legutolsó ízű ur alakját kiválóan hozta színpadra.

Tudósító.

HIREK.

Színész a másvilágon.

Rendezés szerint az öreg színész illő pózál lehunytja a szemét. S a sokszor megénekelte módon Falnak fordult s többet nem beszélt.

És meghalt a népszerű művész S fűtörészve száll az égbe el. Első szerződése életében, Amelyet nem bonthat soha fel.

A menykapunál fogadja Péter, A kapuzéknét kezét nyújt elé. A színészes tán” nem is volt pénze, Vagy megszokásból csak ennyit mondott: Várjon . . . majd visszafelé . . . !

Kis Nándor.

— **Személyi hír.** Bakó József ref. lelkész, országgyűlési képviselőnk esperesi engedéllyel 2-3 hétre Balatonkenesére távozott szüretelni.

— **Kellemes színházi estélyben** lesz részünk e héten pénteken estére, amikor is *Mariházy Miklós* szintársulata előadja *Dán Emil* földink, lapunk kitudó szépirodalmi főmunkatársának „*A vérző árnyék*” című életből merített színművét. Lapunk ügyes tollu munkatársának szindarabjára ez uton előre is felhívjuk t. olvasóink és városunk színpártoló közönségének b. érdeklődését.

— **Tanitók és a Zsófia gyermekszanatórium.** Tankerületem összes tanerőit ez uton értesitem, hogy a Zsófia orsz. gyermekszanatórium egyesületi kérelmére, — a balatonszabadi hadi árva gyermekszanatórium fenntartásának biztosítása céljából, — az 1916—17. tanévben egyezben rendezendő iskolai adománygyűjtésre a vall. és közokt. miniszter ur 11920—916 eln. sz. rendeletével engedélyt adott. A gyűjtés a folyó évi okt. havában, — a nevezett egyesület által,

— a tanulók között leendő szétosztás céljából, — az egyes tanerők címére küldött gyűjtőleveleket utján eszközözendő, — a begyűjtött összegek továbbítása pedig, a gyűjtőleveleket mellé csatolt chek lapok útján történnik. Hazafias üdvözléssel: *Kecksemét 1916 szeptember 28. Rhédei János kir. tanfelügyelő.*

— **Hősi kitüntetés.** Meleg sorok kíséretében tudatják velünk az 1-ső honvédegyalozzered 1-ső zászlóaljától küldött rózsaszínű lapon, hogy *Kerekes Balázs* tartalékos hadnagy, özv. Kerekes Balásné derék, vitéz fia, főgimnáziumunk volt jeles szorgalmu növendéke, halált megvető bátorságáért a *kis- és nagyzeleszt vilézségi érdemmel* lett kitüntetve, miket az ezredparancsnok szép beszéd kíséretében adott át neki. „A kis Balázs” neve különben is ugy ismeretes köztünk, mint a „kis hőse” — mondja közvetlen, meleg hangon a levélíró.

— **Az izraelita új esztendő** kettős ünnepe, a Rós Hasónoh, csütörtökön kezdődött, amikor üzeleteink egyrésze zárva volt; a jövő héten szombaton lesz az ősi ünnepekör legnagyobb ünnepe a Jom Kippur, az engesztelő nap.

— **Kérem annak a Szabó Sándor** nagykörös református vallásu katonának valamely hozzátartozóját, aki 1916. évi június hó 7-én Grizónál, Olaszországban hősi halált halt és két társával közös sirba eltemetett: lelkészi hivatalomban legyen szíves megjelenni. *Patonay Dezső lelkész.*

— **A nyári időszámításnak vége van.** A mai éjszakával visszatérünk az ugynevezett „közép-európai időszámítás”-hoz. Amit a kormány bölcs előrelátással — a munkaidőnek teljesebb kihasználása végett s a közvilágítás kiméltése céljából — május hó 1-én elrendelt, hogy t. i. az idő egy órával előbbre vitessék: most visszaállt eredeti mivoltára, — óráink az éjjel egy órával visszaigazítottuk. Ennek következtében a tegnapi nap — szeptember 30-ika — voltaképpen 25 órából állott s az átmeneti „éjfél órán” a 12 és 1 óra közti idő kétszer szerepelt. Visszatérünk hát az idő nap szerint való járásához, illetve a „zóna” időhöz.

— **Vaskilincseket szerelnek a vasuti kocsiakra.** A Máv. sok ezer waggonjának rézkilincseit is el fogja tüntetni a háboru. Ugyanis a Máv. vaskilincsekkel cserélteti ki ezeket. A közönség nem is fogja e változást észrevenni, mert a Máv. az új vaskilincseket a Schopp-féle metallizációs eljárás segélyével rézzel fecskendeztetni majd be.

— **A Jegybank és a szétdarabolt kétkoronások.** Bécsből jelentik: Az Osztrák-Magyar bank a következő közlést adta ki: „A fél és negyed kétkoronás bankjegyek elfogadása az általános fizetési forgalomban nem kötelező. Mind a mellett a monarchia sok helyén kifogástalanul elfogadják a fél és negyed kétkoronás jegyeket, amelyek az Osztrák-Magyar Banknak, amely e fél és negyed bankjegyeket 1 korona, illetőleg 50 fillér értékben, tehát minden levonás nélkül elfogadja, mindenkor beszoigáltathatók.” Ezt a kis hírt az „Az Újság” 1916. szeptember 28-iki számából vágtuk ki és megnyugvással közöljük azokkal szemben, akik szerint értékét veszíteni a szétnyirt 2 koronás. Hát mégsem veszíti!

— **Tojást sem szabad szállítási engedély nélkül kivinni.** A hivatalos lap legutóbbi száma a kormány rendeletét közli,

amely szerint ezentul tojást sem szabad szállítási engedély nélkül szállítani. A miniszteri rendelet akként intézkedik, hogy mindazok a szabályok, amelyek a gabona-neműeknek vasuton, hajón, vagy gépkocsin való szállítására érvényben vannak, jövőben a baromfitojás szállítására is érvénybe lépnek, — vagyis tojás sem szállítható szállítási engedély nélkül. Ez a rendelet mélyen érinti Nagykörsöt és a szomszéd községeket, amelyekben igen tekintélyes jövedelemre tesznek szert sokan azzal, hogy a tojással is uzsorászkodnak. Nem valószínű azonban, hogy a tojásdrágaságnak ez egy csapásra véget vet.

— **A nyári időszámítás a MÁV. vonalain** szeptember hó 30-ról október hó 1-re hajló éjjel egy órákor megszűnt s helyébe ismét a középeurópai időszámítás lépett. Az időszámítás megváltoztatása következtében szeptember 30-ika 25 órából állott, mert az átmeneti éjjelen szeptember hó 30-ik napja október hó első napjának első óráját is magában foglalta. Az átmeneti éjszakán tehát a 12 és 1 óra közti idő kétszer szerepelt és pedig egyszer a nyári időszámítás szerint, másodszor az órák visszaigazítása folytán. A jelenlegi menetrendek változatlanul érvényben maradnak és a vonatok a középeurópai időszámítás szerint továbbra is a menetrendekben kitüntetett időkben fognak közlekedni. Az átmeneti éjszakán közlekedő valamennyi vonat az őraigazítást azon az állomáson vagy kitérőn várta be, amelyen menetrend szerint, vagy késés esetén tényleges közlekedéséhez mérten éjjeli egy óra előtt utójára megállt, illetőleg megállás nélkül áthaladt. A menetrend szerint távozókodás nélkül áthaladó vonatok e célból az illető állomáson megállítottak.

— **A nagykörsői ellátatlanok összeírása.** Az alispán az 1917. évi augusztus hó 15-éig hatósági listre szoruló ellátatlan lakosság végleges összeírását elrendelte. Ennek fogva felhivatk mindazon lakosok, akik mint ellátatlanok a folyó évben listiz, vagy kenyér ellátási igényük megállapítása céljából a közlelmezési hivatalnál nem jelentkeztek s az egész évre szükséges gabonamennyiséggel nem rendelkeznek s így egészben, vagy részben ellátatlan lakosoknak tekintendők, — hogy listiz, vagy kenyér igényük megállapítása céljából az összeírónknál jelentkezzenek, mivel azon lakosok részére, akik a jelentkezést elmulasztják, hatósági listiz kiszolgáltatni nem fog. Felhivatk továbbá azon lakosok is, akik bevásárlási igazolványt kaptak ugyan, de a házi szükségletükre kívánt gabonamennyiséget bevásárolni képesek nem voltak és e miatt szintén ellátatlan lakosoknak tekintendők, hogy a vásárlási igazolványt szolgáltatassák át.

— **A csekkbefizetési lapokra irt közlemények postadíja.** A levelezőlapok díjának felemelése folytán 1916. október hó 1-től kezdve a csekkbefizetési lapok hátlapjára irt közlemények bérmentesítésére az eddigi 5 filléres helyett 10 filléres bélyeg ragasztandó fel.

Megdrágul a posta.

A postai tariták gyökeres reformjáról intézkedik a kormány a legutóbb megjelent rendelet.

E szerint október 1-től a levelek díja 15 fillér lesz, mely a nemzetközi forgalomban érvényes 20 grammis sulyfokozatok szerint 5 fillérral emelkedik.

A levelezőlapok díja 8 fillér, illetve a magánipar által előállított levelezőlapoké 10 fillér lesz.

A nyomtatványforgalomban célszerű újítás a 2 filléres sürgősségi díj, mellyel mód van arra, hogy a feladó a sürgösebb természetű nyomtatvány küldeményeinek gyorsabb feldolgozását biztosíthatja.

A postautalványok díja az eddigi rendszertől eltérően alapdíjból és értékdíjből alakul. A 15 filléres alapdíj egyúttal 10 koronáig az értékdíjat is magában foglalja. Ezenfelül az értékdíj 50 koronánként 5 fillérral emelkedik.

14021.ki. 1916. szám.

Hirdetmény.

Felsőbb rendelet folytán utasítom a cséplésre f. évi november 30-ig szabadsággal cséplőgépezeket és fűtőket, hogy szabadságolási igazolványaikkal a katonai ügyi tanácsnoki hivatalon haladéknélkül jelentkezzenek és pedig személyesen.

Akik még jelenleg is csépléssel foglalkoznak, azok a cséplőgép tulajdonos által két tanu előtt aláírt igazolványt is hozzanak magukkal, mely azt igazolja, hogy még mennyi időre van csépleni valójuk.

Ezen igazolványokon úgy a cséplőgép tulajdonos lakása, mint a két tanu lakása is feltüntetendő.

Aki valótlán igazolványt állít ki, szigorúan meg fog büntettni.

Nagykőrös, 1916. szeptember 29.

Póka, polgármester.

Hirdetmény.

A Kalocsa Balázs-féle zsirosi szőlő szőlőtermésének eladására az árverés a helyszínen f. évi október 3-án délelőtt 11 órákor fog megtartatni.

Nagykőrös, 1916. szept. 29.

K. Faragó, gazdatanácsnok.

K. Kovács Dániel tanító VI. ker. 7. szám alatt háza több rendbeli épületekkel és mellék helyiségekkel együtt örök áron eladó; értekezni lehet a fenti szám alatt. 1-3v

Gazdasszonyi állást keresek; cím a kiadóba. 1

Eladó szőlő. Horváth Józsefné, főgimn. tanárné bokrosi szőlőbirtoka — 4-ik járás 126. sz. alatt a Cifrakerten tul (Kovács Ferenc és Técsy Bálint urak birtoka között) — mintegy 4 kataszt. holdnyi veteményes, szőlő és gyümölcsös terület, két kisebb lakházzal örök áron eladó; értekezni lehet IV. kerület Arany János-utca 386. szám alatt. 1-3f.

A hangácsi szőlmalom melletti Bónis tanyán mintegy 20 kocsira való száraz akácfa galy, 2 öl akácfa és szárszámának való 4 öles hosszú akácfa törzsek eladók; értekezni a helyszínen, 1916. október 4-én és a következő napokon *Dr. Molnár Zoltán* járásbíró.

Pólya Józsefnél 4 darab fejős tehén, 2 darab tinó és 2 darab üsző borjú eladó 5. j. 257. sz. alatt. 1-2v.

Eladó ház.

III. ker. 283. számú ház, Hegedűs Lajos szomszédságában örök áron eladó; el nem kelés esetén haszonbérbe is kiadó; értekezni lehet IV-ik kerület 55. szám alatt. 1-4v.

Zsákai József IV. ker. 10. sz. háza örök áron eladó; értekezni lehet a fenti szám alatt. 3-3

Valkó Terézia örökösének III. ker. 284. számú háza örök áron eladó; értekezni lehet Hatvani Ferenccel VI. ker. 79. szám alatt. 3-v.

D. Tóth Sándor III. ker. 129. számú háza gazdasági épületekkel és kerttel örök áron eladó. Ugyanott 40 hektóliter *ő fehér bor* és 60 liter *szilva pálinka* van eladó; értekezni lehet a fenti szám alatt. 1-f.

I. ker. 244. sz. ház özv. Kapusné szomszédságában kedvező feltételek mellett eladó. Értekezni lehet Gömöri Jánossal VI. ker. 91 sz. 2-2v.

Molnár Lajos VI. ker. 183. sz. háza eladó; értekezni lehet a tulajdonossal a fenti szám alatt. 2-3v.

Néhai Darázs Józsefnek V. ker. 222. sz. háza örök áron eladó; értekezni lehet a fenti szám alatt.

Csirke-piac közelében I. ker. 186. szám alatt 5 szobás, üveges uri lakóház, kedvező fizetési feltételek mellett örök áron eladó; értekezni lehet a tulajdonossal.

Balogh Károlyné X. ker. 339. sz. háza örök áron eladó, el nem kelés esetén haszonbérbe is kiadó; értekezni lehet a tulajdonossal a fenti szám alatt.

Kiss László VII. ker. 145. sz. háza, mely 2 szoba, 2 konyha, 2 kamra, istálló és 264 n.-öl területű udvarteréből áll, örök áron eladó; értekezni lehet a fenti sz. alatt, vagy az irodán.

Kiadó ház.

Jakabházi Eötvös Sándornak V. ker. 190. számú háza, mely 3 lakrészből áll, kiadó. IV. ker. 377. számú házával pedig tölgyfa, óbor és szilvórium van eladó; értekezni lehet IV. ker. 377. sz. alatt.

Egy szép butorozott szoba külön bejáratú azonnal kiadó: IV. ker. Vasut-utca 137. sz.; esetleg vasutiak részére is. 1v.

Egy butorozot szoba két kvártélyosnak november 1-én kiadó. Csirkepiactér mellett; értekezni lehet I. ker. 266. sz. alatt. 2-2

Egy padlós, Friedlandi-kályhával ellátott lakó szoba és egy utcára nyíló üzlet-helyiség, IV. ker. 72. szám alatt október 1-től fél évre kiadó. 2-2

özv. Gerecze Ambruzsné I. ker. 321. sz. alatt — az ártézi kuttal szemben, — 1 szoba, konyha, mellék-helyiségekkel együtt azonnal kiadó; értekezni lehet a fenti szám alatt. 2-3 f.

Egy szobából és konyhából álló lakást keres mellék-helyiséggel együtt magános asszony egy leánykájával. Cím megtudható a kiadóhivatalban. f.

Vizi Jánosné I. ker. 172. sz. házában egy szoba, konyha, éléskamra, pince és padlás több évre azonnal kiadó; értekezni lehet a tulajdonosnál a fenti szám alatt. 1v.

Ház-haszonbérlet. I. ker. 29. szám alatt 3 szobás lakás, a hozzá tartozó helyiségekkel (alsó épület) azonnal kiadó; értekezni lehet ugyanott Pesti Pál nyug. tanító ural.

Eladó föld.

Az Alsójáráson, közvetlen az iskola szomszédságában 24 hold szántó és kaszáló tanyás földbirtok örök áron eladó; értekezni lehet X. ker. Szolnoki utca 8. szám alatt. f.

Szivos Ferencnek I-ső ker. 299. szám alatti lakosnak, a Csemőben I-ső járás 313. szám alatt levő szőlő és földbirtoka, megfelelő gazdasági épületekkel együtt szabad kézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal a fenti szám alatt. 8-10.-f.

Eladó szőlő és földbirtok. Szobonya Lajos tanítónak a Temető-hegy elején levő, 4 vékás szőlő és 3 vékás veteményföldje Papp Gedeon ur szomszédságában, örök áron eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal Erzsébet Királyné ref. leány iskola, III. ker. 55 szám alatt. folyt.

Özv. Cseri Józsefnének a Zsironban levő 2 hold szőlője és veteményes földje lakással együtt örök áron eladó; értekezni lehet Cseri Ferenczel IX. ker. 53. sz. alatt. 4-6f.

Vegyések.

Főgimn. tanulók oktatását állandó tanári munkával elvállal Erdélyből menekült református pap. Címe: Pálffy Endre maroshévi ref. lelkész, IV. ker. 72. sz. (Kaszinó mellett.)

Zsakai Józsefnek IV. ker. 10. sz. alatt, egy viselt nagy bőgő és egy brács eladó. 2-3

A város közelében 2-4 vékás földet, esetleg a városban kertet keresek több évre haszonbérbe. Cim a kiadóba. 2-3v

A temetőhegyben 1 rakás *venyige* és nyesedék galy, valamint 66 kereszt buza *szalma és töreckje* a Feketén, Csete Mihály földjén eladó; értekezni lehet a Mintakertben Ady Károlyval. 2-2v

Erdélyből menekült ref. pap állandó tanári munkával elvállalja biztos sikerrel gimn. magántanulók oktatását; címe: P. E. Mintakert.

Ingyen lakás. Gyermektelen házaspár vagy magános középkori nő, ki a takarítást vállalja — a melyért megfelelő fizetést is kap — azonnal, vagy november 1-re kerestetik **özv. H. Kiss Kálmánnál** IV. ker. 339. sz.

Két idős házaspárhoz a házimunkák elvégzésére egy 45-50 év körüli háztartásbeli nőt sürgősen keresek, jelentkezni lehet VI. ker. Encsi-utca 58. szám.

Házvezetőnő — 40-50 év körüli — sürgősen alkalmazást kaphat. Cim a kiadóhivatalban.

A nagykorósi kaszinó évi fel-téséhez szükséges tüzelőfa a helybeli lakos tulajdonosoktól fog megvétetni. Akiknek tehát tüzfájuk van el-adó, a nevezettek kaszinó helyiségé-ben jelentkezhetnek. f. Igazgatóság.

20 hl. bor eladó; cim a kiadó-hivatalban. 2-3

Egy jó házból való fiu tanonc-nak felvétetik fizetéssel Székely Albert könyvkereskedőnél.

13 soros vetőgép eladó; érte-kezni lehet V. Szűcs László-nál, I. ker. 333. sz. alatt. 1-v.

5 hektóliter óbor eladó; cim a kiadóhivatalban. 1-v.

Egy fedeles koci eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5-5.v.cs.

Egy jókarban levő ZONGORA megvételre kerestetik; cim a kiadóban.

Zenetanítás.

Tisztelettel értesítem a zenekel-velő ifjúságot, hogy tanítványo-kat elfogadok hegedű tanításra a legutányosabb fizetés mellett.

Orbán János
I. kerület Medve-utca 41. szám.

Esti Ujság!

Budapest legjobb és legfrissebb napilapja minden délután 4 óra-kor érkezik s kapható Nagykorősen

Székely Albert

könyvkereskedé-sében állandóan.

A legujabb harctéri híreket közli.

ÁRA 6 fillér. :: ::

Értesítés. Van szerencsém érte-síteni az igen tisztelt gazdaközönséget, hogy mivel ez évi termésre a Hadi-termény Részvénytársaságtól a bevá-sárlásra a megbízást megkaptam, en-::: nél fogva vásárolok mindenféle :::

gabonát, száraz fehér és tarka babot, kölest, krum-liit, a legmesszebbmenő, legkedvezőbb és a leg-magasabb meghatározott árák mellett ::: :::

Becsés pártfogásukat kérve vagyok kiváló tisztelettel **SZÜCS SÁNDOR** terménykereskedő. Csirkepiactér IV-ik kerület 86. szám Nagykorős. — 25-78

Menetrend

1916 szeptember hó 23-tól.

Szv. 709-732	Gyv. 708	Szv. 714	Szv. 710	Szv. 712		Szv. 711	Szv. 709	Szv. 715	Gyv. 707	Szv. 717
I-III.	I-II.	I-III.	I-III.	I-III.		I-III.	I-III.	I-III.	I-II.	I-III.
10 ²⁵	8 ²⁵	12 ¹⁵	8 ⁰⁵	8 ³⁰	ind Budapest érk.	—	7 ³⁰	10 ⁴⁵	6 ³⁸	11 ¹⁰
3 ¹²	9 ³¹	2 ⁵⁰	10 ¹⁵	—	„ Czegléd „	—	5 ⁰⁴	7 ⁴⁵	5 ²⁰	8 ³⁷
3 ⁴¹	9 ⁵⁰	3 ¹⁹	10 ²⁸	11 ⁰⁵	érek. Nkörös ind.	4 ¹⁷	4 ¹¹	7 ⁰⁰	4 ⁵⁹	8 ¹²
3 ⁴⁵	9 ⁵¹	3 ²³	10 ⁴²	—	ind. érek.	—	4 ³⁸	7 ¹⁸	4 ⁵⁸	8 ¹¹
4 ⁰⁸	10 ⁰⁷	3 ⁴⁶	11 ⁰⁰	11 ⁴⁷	érek Kecskemét in	3 ⁵⁷	4 ¹⁸	6 ⁵⁵	4 ⁴⁰	7 ⁴⁰
5 ²⁰	10 ³⁵	4 ⁵⁵	11 ³⁶	—	„ K-félegyháza	—	3 ²⁶	6 ¹⁶	4 ¹³	7 ¹¹
7 ³²	11 ⁴¹	6 ¹¹	11 ¹⁴	2 ²⁵	„ Szeged „	10 ²³	1 ⁴⁰	4 ¹⁸	3 ¹³	5 ¹⁵
—	2 ⁰⁷	—	5 ¹⁸	6 ⁰⁶	„ Temesvár „	9 ²⁵	7 ³²	—	1 ⁰⁰	—
—	—	—	2 ³¹	—	„ Orsova „	—	1 ¹⁵	—	—	—

Schiffer Márton rőfös, divatáru és te-metkezési vállalata **NAGYKÖRÖSÖN.**

Ajánlja dusan felszerelt temetkezési vállalatát a legdiszesebb kivittől a legegyszerűbbig. — Raktáron tartok selyem, atlasz és selyem-mel himzett applikált szemfedeleket, lepedőket, párnákat. Érc-koporsók, sirkoszoruk nagy választékban. Elvállal temetések ren-dezését és ravatalozását a legolcsóbban. Mint egyedüli kartellen ki-vüli üzlet, azon helyzetben vagyok, hogy szolid kiszolgálással és olcsó árainnal továbbra is a n. é. közönség igényeit is kielégíthetem.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, — tisztelettel: **Schiffer Márton.**

Milliók könyve

1. Herczeg: A lép virága.	szegény ifjú története,
2. Szomaházy: — Mesék az Irógépről.	11. Szomaházy I.: A méltóságos asszony.
3. Farkas Pál: Egy önkéntes naplója.	12. Connan: A nábob kincse.
4. Doyle: Az üldöző.	13. Bródy Sándor: A tanítónő.
5. Mikszáth: Galamb a halitkában.	14. Ohnet: Alkony.
6. Pemberton: A kronstadi kém.	15. Herczeg F.: A Gyurkovics lányok.
7. Heltai: A Family Hotel.	16. Zola: Nantas.
8. Möller: Az arany — csináló regénye.	17. Salka: Beüandorlók.
9. Farkas Pál: Az ütég.	18. Croker: Lady Hildegard.
10. Feuillet: Egy	19. Gábor Ándor: Untauglich ur.
	20. Savage R. H.: Hiútalos feleség.

Haphatók: Székely Albert könyv- és papírkereskedésében. Nagykörös, Piac-tér.

Ujdonság!

A „Turcsányi“-féle szabadalmazott „**ludtömő** készülék“ és szabadalmazott „**ludtömő**“ kaloda. — Ezen kiváló eszközök segítségével bárki **hizlalhat**, — **tömhet** — ludat, nemcsak a szokásos kukoricával, de árpa, zab, vagy bükkönnyel is. A ludtömést és a készülékkel való bánásmódot kimerítően ismertető könyvvel együtt kapható, valamint a készülék működésben megtekinthető a feltalálónál helyben Rákóczy-u. 261. sz. alatt, a KOLLÁRSZ-féle nagygőzmalom mellett.

NAGYKÖRÖS. Turcsányi István.
Kiváló tisztelettel:

Értesítés! Van szerencsénk értesíteni az igen tisztelt gazdaközönseget, hogy **mindenféle haditerményt** vásárlunk, úgy mint **gabonát, tehér és tarka babot, burgonyát** a legmesszebbmenő legmagasabb meghatározott árak mellett. Gabonához zsákokat is adunk.

Becses pártfogásukat kérve vagyunk kiváló tisztelettel: **NAGYKÖRÖS,** **VASS JÓZSEF és RIGÓ MIHÁLY** TERMÉNY- KEREKEDŐK. IV. kerület 23. szám.

Új és használt tankönyvek, író és rajzszerkek, iskola- **Székely Albert** táskák nagy választékban kaphatók: könyvkereskedésében.

ZÓKY ISTVÁN épület- és géplakatos **Nagykörös.**
IV. Mentovich-utca 357. sz.

Elvállal mindennemű **épület és vasszerkezetek munkálatait**, valamint **gépjavitásokat, villanyvillágítási javításokat, villanycsengők bevezetését és javítását, modern sir- és drótkerítéseket** stb. stb. jutányos árak mellett szolid kivitelben készíték.

NEU JAKAB mezőgazdasági gépraktárában beszerzhetők: valódi **CORMICK-féle** tárcsás boronák, Aächer és Sack ekék, eredeti párosorú 12-14-16 soros Melichár vetőgépek, vasboronák és egyéb gazdasági eszközök. Szecskavágóknak drb., még a készlet tart, 50 korona.